

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11682

Tarih : 15.06.2025

26880

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartın

Hakkâri Milletvekili

Cezaevlerinde tutulan mahpusların temel hakları, Anayasa ve uluslararası insan hakları belgeleri ile teminat altındadır. Bu bağlamda, sağlık hakkı, cezaevinde olmanın ötesinde bireyin yaşam hakkının ayrılmaz bir parçası olarak tanımlanır. Ülkenin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS), Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, İşkencenin ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Onur Kırıcı Muamelelerin Önlenmesi Sözleşmesi, hasta mahpuslara yönelik tedavi yükümlülüğünü devlete açıkça yüklemektedir.

Hasta Mahpuslara Özgürlük İnisiyatifi, eylemlerinin 551'inci haftasında yaptığı açıklamada, Tekirdağ 1 No'lu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus Adnan Öztel'in durumuna dikkat çekti. Adnan Öztel'in, 2004 yılında tutuklanmasının ardından yaklaşık 6 yıl boyunca ciddi sağlık sorunları yaşamasına rağmen tedavi edilmediği belirtildi. Öztel'in; Behçet hastalığı, bel ve boyun fıtığı, dizlerde kireçlenme ve kronik ağrılar gibi çoklu sağlık sorunlarıyla mücadele ettiği ifade edildi. Açıklamada, bu sağlık durumunun cezaevi koşullarında tedavi edilemeyecek düzeyde olduğu vurgulanarak, bağımsız sağlık uzmanlarının da bu tespiti desteklediği aktarıldı.

Adnan Öztel'e Behçet hastalığı tanısı gecikmeli olarak konulmuş, uygun olmayan ilaç tedavisi 1 yıl boyunca sürdürülmüş, tedaviden sonuç alınamamasına rağmen alternatif yöntemler denenmemiştir. 2013 yılında ailesinin girişimiyle sağlık dosyası bir uzman hekime ulaştırılmış ve acil olarak "İnterferon" tedavisi önerilmişse de bu tedaviye ancak aylar sonra başlanabilmektedir. Hastalığın ilerlemesiyle birlikte görme kaybı yaşanmış, iç organlarda tahribat oluşmuş ve genel sağlık durumu olumsuz etkilenmiştir.

Adnan Öztel'in durumu, cezaevlerinde tedaviye erişim hakkının sistematik biçimde ihlal edildiğini göstermektedir. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16'ncı maddesi, cezaevi koşullarında yaşamını sürdüremeyecek durumda olan mahpuslar için infazın ertelenmesini mümkün kılmaktadır. Aynı zamanda, Anayasa'nın 17'nci maddesi "kimseye insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir ceza ve muamele yapılamayacağı" hükmü ile devlete yaşamı ve insan onurunu koruma yükümlülüğü yüklemektedir.

Bu bağlamda; Adnan Öztel'in yaşam hakkı, tedaviye erişim hakkı ve insan onuruna uygun bir yaşam sürme hakkı gözetilerek derhal serbest bırakılması ve ailesi yanında tedavi görmesi sağlanmalıdır. Aksi halde devletin hem ulusal hem de uluslararası hukuk nezdinde yaşam hakkını ihlal ettiği gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2004 yılından bu yana cezaevinde tutulan Adnan Öztel'e, Behçet hastalığı tanısının geç konulmasının nedenleri nelerdir? Bu durum hakkında Bakanlığınızca yapılmış herhangi bir idari inceleme veya soruşturma var mıdır veya olacak mıdır?
2. Adnan Öztel'in hastalığına rağmen uygun olmayan ilaç tedavisinin uzun süre devam ettirildiği ve sonuç vermeyen tedavi yöntemlerinin değiştirilmediği iddiaları doğru mudur?
3. Hasta mahpus Adnan Öztel'in görme kaybı yaşadığı, Behçet hastalığının yeniden nüksettiği, çeşitli organlarında tahribat olduğu ve yaşamını tehdit eden sağlık sorunlarının arttığı Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir?
4. Cezaevinde geçirdiği yıllar boyunca gerekli tetkik ve tedavilerinin geciktirildiği iddiaları doğruysa, bunun sorumluluğunu taşıyan kamu görevlileri hakkında işlem başlatılmış mıdır veya başlatılacak mıdır?
5. Hasta mahpus Adnan Öztel hakkında, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16'ncı maddesi kapsamında infazın ertelenmesi veya tahliye edilmesi yönünde herhangi bir başvuru yapılmış mıdır? Yapıldıysa, söz konusu başvuru Bakanlığınız tarafından değerlendirilmiş midir? Değerlendirildiyse sonucu nedir? Adnan Öztel'in cezaevi koşullarında yaşamını sürdüremeyecek derecede ağır hasta olması dikkate alınarak, tahliye edilmesi amacıyla Bakanlığınızca herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur ya da bulunulması planlanmakta mıdır?
6. Ülke genelinde 2002-2025 yılları arasında cezaevlerinde bulunan Behçet hastalığı tanısı almış hasta mahpus sayısı kaçtır? Bu mahpusların kaçını infaz ertelemesi kararı verilmiştir?
7. Hasta mahpusların tedaviye erişimini sağlamak ve yaşam hakkını korumak amacıyla Bakanlığınızca cezaevlerinde uygulanan bir izleme ve denetim mekanizması var mıdır? Varsa bu mekanizmanın işleyişi ve etkinliği hakkında kamuoyuna sunulmuş herhangi bir rapor mevcut mudur?